

Papež Frančišek

POSLANICA

za 56. svetovni dan miru 1. januar 2023

**NIHČE SE NE MORE
REŠITI SAM.**

**IZHAJAJMO IZ COVIDA-19,
DA BOMO SKUPAJ
ZASNOVALI POTI MIRU**

CERKVENI DOKUMENTI – NOVA SERIJA 39

Papež Frančišek

POSLANICA

za 56. svetovni dan miru 1. januar 2023

**NIHČE SE NE MORE REŠITI SAM.
IZHAJAJMO IZ COVIDA-19, DA BOMO SKUPAJ
ZASNOVALI POTI MIRU**

Papež Frančišek

POSLANICA
za 56. svetovni dan miru
1. januar 2023

NIHČE SE NE MORE REŠITI SAM.
IZHAJAJMO IZ COVIDA-19,
DA BOMO SKUPAJ ZASNOVALI
POTI MIRU

ZALOŽBA
DRUŽINA

Ljubljana
2022

CERKVENI DOKUMENTI - NOVA SERIJA 39

Papež Frančišek

POSLANICA

za 56. svetovni dan miru 1. januar 2023

NIHČE SE NE MORE REŠITI SAM.

IZHAJAJMO IZ COVIDA-19, DA BOMO SKUPAJ
ZASNOVALI POTI MIRU

Izvirnik

MESSAGGIO di sua santità FRANCESCO

per la LVI giornata mondiale della pace

1 gennaio 2023

NESSUNO PUÒ SALVARSI DA SOLO.

RIPARTIRE DAL COVID-19 PER TRACIARE INSIEME
SENTIERI DI PACE

© Libreria Editrice Vaticana (2022)

© Družina d. o. o Ljubljana (2022)

Uredil Rafko Valenčič

Prevod Stane Zore

Redakcija in spremna beseda Rafko Valenčič

Lektorirala Marija Bratina

Odgovarja Tone Rode

Tiskano v Sloveniji

Naklada: 800 izvodov

Cena: 1,60 EUR

Ljubljana 2022

Več informacij o knjigah založbe Družina dobite na

www.druzina.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

272-732.2-284(093.2)

FRANCISCUS, papež

Nihče se ne more rešiti sam : izhajati iz Covida -19, da bomo skupaj zasnovali poti miru : poslanica za 56. svetovni dan miru, 1. januarja 2023 / papež Frančišek ; [prevod Stane Zore; spremna beseda Rafko Valenčič]. - Ljubljana : Družina, 2022. - (Cerkveni dokumenti. Nova serija ; 39)

Prevod dela: Nessuno può salvarsi da solo

ISBN 978-961-04-0962-5

COBISS.SI-ID 134409731

Papež Frančišek
POSLANICA
za 56. svetovni dan miru
1. januar 2023

NIHČE SE NE MORE REŠITI SAM.
IZHAJAJMO IZ COVIDA-19,
DA BOMO SKUPAJ ZASNOVALI
POTI MIRU

*»Kar pa zadeva čase in trenutke, bratje,
ni treba, da bi vam pisali o tem,
saj sami natančno veste,
da bo Gospodov dan prišel,
kakor pride tat ponoči«*

*Prvo pismo apostola
Pavla Tesaloničanom, 5,1-2*

1. S temi besedami je apostol Pavel vabil skupnost v Solunu, naj v pričakovanju srečanja z Gospodom ostane trdna, z nogami in srcem zasidrana na zemlji, sposobna pozornega pogleda na resničnost in na zgodovinske dogodke. Čeprav se dogodki našega bivanja zdijo tragični in se ču-

timo porinjani v temen in mučen predor krivice in trpljenja, smo poklicani, da ohranjamo svoja srca odprta za upanje, polni zaupanja v Boga, ki pride, nas nežno spremlja, podpira v naporih in predvsem usmerja našo pot. Zato sv. Pavel nenehno spodbuja skupnost, naj čuječa išče dobro, pravičnost in resnico: »Zato nikar ne spimo kakor drugi, ampak bodimo budni in trezni« (5,6). To je povabilo, naj ostanemo budni, naj se ne zapiramo v strah, bolečino ali sprijaznjenost, naj ne popuščamo raztresenosti in se ne prepustimo malodušju, ampak naj bomo kot stražarji, ki so sposobni bedeti in ujeti prve žarke jutranje zore, zlasti v najtemnejših urah.

2. Covid-19 nas je pogreznil v temno noč, ko je destabiliziral naše običajno življenje, nam prekrižal načrte in navade ter prevrnil navidezno mirnost naših tudi najbolj privilegiranih družb, ko je vzbujal zmedenost in trpljenje ter povzročil smrt številnih naših bratov in sester.

Zdravstveni sistem, potisnjen v vrtinec nepričakovanih izzivov in v razmere, ki tudi z znanstvenega vidika nikakor niso bile jasne, se je mobiliziral, da bi mnogim lajšal bolečino in jo skušal odpraviti. Prav tako tudi politične oblasti, ki so morale sprejeti pomembne ukrepe glede organiziranja in upravljanja izrednih razmer.

Skupaj s fizičnimi izrazi je covid-19 tudi z dolgotrajnimi učinki povzročil splošno slabo počutje, ki se je zgostilo v srcu številnih ljudi in družin, z nezanemarljivimi posledicami, ki so jih povečala dolga obdobja osamitve in različne omejitve svobode.

Poleg tega ne pozabimo, kako se je pandemija dotaknila nekaterih nevrtažnih točk družbene

in gospodarske ureditve ter prinesla protislovja in neenakost. Ogrozila je zagotovljeno delo mnogih in poslabšala vedno bolj razširjeno osamljenost v naših družbah, zlasti najšibkejših in ubogih. Pomislimo na primer na milijone neformalnih delavcev na številnih koncih sveta, ki so ostali brez dela in brez vsake podpore ves čas zapore.

Posamezniki in družba redkokdaj napredujejo v razmerah, ki povzročajo takšen občutek poraza in grenkobe, saj ta oslabi napore za mir in povzroči družbene nemire, razočaranja in nasilje različnih vrst. V tem smislu se zdi, da je pandemija pretresla tudi najbolj mirna področja našega sveta in pokazala na nešteto šibkosti.

3. Po treh letih je primerno, da si vzamemo nekaj časa za spraševanje, učenje in rast ter se pustimo spremeniti kot posamezniki in kot skupnost. Naj bo to privilegiran čas, da se pripravimo na »Gospodov dan«. Večkrat sem že imel priložnost, da sem ponovil, da iz krize nikoli ne pridemo enaki: iz nje pridemo boljši ali slabši. Danes smo povabljeni, da se vprašamo: kaj smo se naučili iz pandemije? Kakšnih novih poti se moramo lotiti, da bomo opustili verige starih navad, da bomo bolje pripravljene, da si bomo upali kaj novega? Kakšna znamenja življenja in upanja lahko dojamemo, da bomo šli naprej in skušali izboljšati naš svet?

Ko smo od blizu spoznali krhkost, ki zaznamuje človeško resničnost in naše osebno bivanje, lahko rečemo, da je največji nauk, ki nam ga zapušča v dediščino covid-19, zavedanje, da vsi potrebujemo drug drugega, da je naš največji, čeprav tudi najkrhkejši zaklad, človeško bratstvo, utemeljeno na našem skupnem božjem otroštvu, in da se nihče ne more rešiti sam. Zato je torej

nujno, da skupaj iščemo in spodbujamo univerzalne vrednote, ki označujejo pot tega človeškega bratstva. Naučili smo se tudi, da zaupanje, ki smo ga polagali v napredek, v tehnologijo in v učinke globalizacije, ni bilo samo pretirano, ampak se je spremenilo v individualistično in malikovalsko zastrupljanje, ki ogroža zeleno zagotovilo pravičnosti, sloge in miru. V našem svetu hitenja zelo pogosto razširjeni problemi neravnovesij, krivic, revščine in izključevanja gojijo nemire in spopade ter povzročajo nasilje in celo vojne.

Medtem ko je po eni strani pandemija vse to razkrila, smo lahko po drugi prišli do pozitivnih odkritij: dobrodejne vrnitve k ponižnosti, zmanjšanja nekaterih potrošniških zahtev, prenovljenega čuta za solidarnost, ki nas spodbuja, da izstopimo iz svoje sebičnosti, da bi se odprli trpljenju drugih in njihovim potrebam; pa tudi v nekaterih primerih naravnost junaške vneme številnih ljudi, ki so se razdajali, da bi mogli vsi kar najbolje premagati dramo izrednih razmer.

Iz te izkušnje je prišla močnejša zavest, ki vse, ljudstva in narode, vabi, naj v središče postavijo besedo »skupaj«. Skupaj namreč, v bratstvu in solidarnosti, ustvarjamo mir, zagotavljamo pravičnost, premagujemo najbolj boleče dogodke. Najučinkovitejši odgovori na pandemijo so bili v resnici tisti, v katerih so se družbene skupine, javne in zasebne ustanove ter mednarodne organizacije združile, da bi odgovorile na izziv, pri čemer so pustile ob strani posebne koristi. Samo mir, ki se rojeva iz bratske in nesebične ljubezni, nam lahko pomaga, da premagamo osebne, družbene in svetovne krize.

4. Hkrati se je v trenutku, ko smo si drznili upati, da je najhujše v noči pandemije covida-19

premagano, na človeštvo zgrnila nova strašna nesreča. Priča smo bili nastopu še ene nadloge: še ene vojne, deloma primerljive s covidom-19, ki pa jo v nasprotju s pandemijo vodijo krivične človeške odločitve. Vojna v Ukrajini žanje nedolžne človeške žrtve in širi negotovost ne samo na tiste, ki so neposredno prizadeti, ampak širše in brez razlike tudi na tiste, ki tisoče kilometrov daleč trpijo zaradi njenih stranskih posledic – dovolj je pomisliti na probleme s pšenico in na cene goriva.

Vsekakor to ni po-covidno obdobje, na katerega smo upali ali smo ga pričakovali. Pravzaprav je ta vojna skupaj z vsemi drugimi spopadi na zemeljski obli poraz za vse človeštvo, ne samo za neposredno vpleteni strani. Medtem ko so za covid-19 našli cepivo, za vojno še niso odkrili primernih rešitev. Vsekakor je virus vojne težje premagati kot viruse, ki prizadenejo človeški organizem, ker ta virus ne prihaja od zunaj, ampak iz notranjosti človeškega srca, ki so ga pokvarili grehi (prim. evangelij po Marku, 7,17-23).

5. Kaj se torej zahteva od nas? Najprej, da pustimo, da izredne razmere, ki smo jih doživeli, spremenijo naše srce, se pravi, da dovolimo, da Bog po tem zgodovinskem trenutku preoblikuje naša običajna merila za razlaganje sveta in stvarnosti. Ne moremo več misliti samo na ohranjanje prostora naših osebnih ali narodnih koristi, temveč moramo o sebi razmišljati v luči skupnega dobrega, s čutom za skupnost, oziroma kot »mi«, ki smo odprti za svetovno bratstvo. Ne moremo si prizadevati samo za zaščito sebe, ampak je čas, da se vsi zavzamemo za ozdravitev naše družbe in našega planeta ter ustvarimo temelje za pravičnejši in miroljubnejši svet, ki si bo resno prizadeval za iskanje dobrega, ki bo v resnici skupno.

Da bi to storili in da bi po izrednih razmerah covid-19 živel bolje, ne smemo podcenjevati temeljnega dejstva, da so vse moralne, družbene, politične in gospodarske krize, ki jih doživljamo, med seboj povezane, in je tisto, na kar gledamo kot na posamezni problem, v resnici eno, vzrok ali posledica za drugega. Zato smo poklicani, da se z izzivi našega sveta soočimo odgovorno in sočutno. Na novo moramo ovrednotiti zagotavljanje javnega zdravja za vse. Spodbujati moramo mirovne dejavnosti za končanje spopadov in vojn, ki še naprej povzročajo žrtve in revščino. Konkretno moramo poskrbeti za naš skupni dom in uresničevati jasne in učinkovite ukrepe za boj proti podnebnim spremembam. Boriti se moramo proti virusu neenakosti, zagotoviti hrano in dostojno delo za vse ter podpirati tiste, ki nimajo niti minimalne plače in so v velikih težavah. Škandal lačnih ljudstev nas žalosti. S primernimi politikami moramo razviti sprejemanje in integracijo, zlasti v odnosu do migrantov in tistih, ki živijo kot odvrženi v naših družbah. Le če se bomo v teh razmerah razdajali z altruistično željo, ki jo navdihuje neskončna in usmiljena Božja ljubezen, bomo lahko zgradili nov svet in prispevali k oblikovanju Božjega kraljestva, ki je kraljestvo ljubezni, pravičnosti in miru.

Ko delim z vami ta razmišljanja, želim, da bi v novem letu mogli hoditi skupaj in ceniti to, kar nas zgodovina lahko nauči. Svoje najboljše želje izrekam voditeljem držav in vlad, odgovornim v mednarodnih organizacijah, *voditeljem* različnih verstev. Vsem moškim in ženskam dobre volje želim, da bi dan za dnem kot rokodelci miru gradili dobro leto! Brezmadežna Marija, Jezusova Mati in Kraljica miru, naj prosi za nas in za ves svet.

V Vatikanu, 8. decembra 2022

Franciscus

VRNITEV NA STARO ALI NOV ZAGON?

Poslanice, ki jih papeži našega časa ob vstopu v novo leto namenjajo krščanskemu ljudstvu in vsem ljudem »dobre volje«, so pričakovane in zaželene. Kaj bo voditelj največje človeške (verske) skupnosti, kar katoliški verniki gotovo smo, povedal ob koncu tako turbulentnega in prelomnega časa, s kakšnim razpoloženjem je spremljal svetovna dogajanja, kako se je srečeval z milijoni obiskovalcev, poslušal izpovedi mislečih in molčečih, trpečih in išočih. Frančišek pozornostno poslušal ljudi, čuti utrip njihovega življenja in preizkušenj, zato je njegova beseda, po vzoru Božje besede, prepričljiva in tolažilna.

Sklep starega in začetek novega leta je priložnost ne samo na spominjanje tega, kar smo doživeli ali čemur smo bili priče, marveč tudi za prebuditev zavesti, kje smo in kako smo doživljali dogajanja, ki so pretresala veliki in mali svet, našo domovino, ter prebujala našo zavest in odgovornost. Tudi za ta trenutek je še kako primerna beseda apostola Pavla: »Ura je že, da se zbudite iz spanja« (Rim 13,11). Pavlove besede veljajo za versko in etično kakor tudi za osebno in družbeno življenje. Temu so papeževe besede tudi namenjene.

Dogajanja, ki so v zadnjem času vzbujala našo pozornost, so povezana s covidom -19 in z vojno v Ukrajini. Doživljamo destabilizacijo sveta (papež Frančišek): odnosov, kultur, družbenega in

političnega življenja. Covid-19 je tesno povezan z globalizacijo. Virus, ki ga komaj zaznavamo s človeškimi pripomočki, je vnesel v medčloveške odnose vidne negativne posledice: bolezen, odtujenost, osamljenost, razdvojenost, nemoč obvladovanja, nasprotovanja ... Družina se je zaprla v svoje sobane in kroge; šole in pisarne so postale prostori strahu in negotovosti; maša in verouk sta izgubila življenjski ritem; verske skupnosti so slepo sledile družbenim navodilom ali pa so prebujale negotovost. Družbeni kontakti – šola, šport, razvedrilo, maša, verska občestva ... so bili in so še najbolj prizadeti. Cerkev kot občestvo verujočih in Kristusovo telo je doživljala prelomne trenutke. Hkrati se je odstirala podoba Cerkve, čemu in kako naj daje prednost v pastoralnem delu v prihodnosti, to je oblikovanju kristjana v zavesti pripadnosti verskemu občestvu, v odgovornosti za druge, za skupni dom.

Covid -19 je v svetovnem merilu odkril zlaganost družbe, zaverovane v lastne dosežke na področju znanosti in moči, v enostranskem poudarjanju pravic in avtonomije človeka, toda uboge v resnični človečnosti in modrosti, ki človeka bogati. Ne le covid-19, tudi vojna ima pomembno sporočilo: da smo krhki v svojih mislih, še bolj pa v sprejemanju in razumevanju drugega, v odpuščanju in spravi. Čeprav v sebi nosimo hrepenenje po miru, harmoniji, človeški bližini in sprejemanju, hkrati doživljamo številna nasprotja zaradi sebičnosti, gospodovanja in moči, kar hočemo na silo uveljaviti v naših odnosih.

Zgodovina nam posreduje pomembno izkušstvo. Kristjani so vedno doživljali stiske, preganjanja, trpljenje in preizkušnje, bolezni in vojne. Težave so premagovali v zavesti, da niso sami,

da je z njimi Bog in verno občestvo. Ko so v sebi gojili to zavest, so ob dajanju prejeli in ob prejemanju dajali. Izkustvi se dopolnjujeta. Ko v te odnose priključimo Boga, je krog sklenjen v prizadevanju za pot v globino.

Modreci vseh časov povedo, da se nikoli – ne posameznik ne skupnost – ne vračata na isto mesto. Pričakovanje, da bomo po covidu-19 spet prišli »na staro«, je neuresničljivo. Pomeni, da se nismo ničesar naučili. Dogodki so že zapisani v naše gene ter v zgodovino sveta in časa. Ali smo bogatejši za nova spoznanja človeka in sveta ali pa revnejši, ker nismo prepoznali »znamenj časa«, s katerimi nas je Bog nagovoril. Razodevanje Božjih načrtov se nadaljuje.

Rafko Valenčič

KAZALO

Papež Frančišek

Poslanica za 56. svetovni dan miru

1. januar 2023

NIHČE SE NE MORE REŠITI SAM.....5

Rafko Valenčič

VRNITEV NA STARO ALI NOV ZAGON? ..11

CERKVENI DOKUMENTI – NOVA SERIJA

1. Kongregacija za verski nauk
Doktrinalno navodilo (politika) (2003)
 2. Kongregacija za verski nauk
Premislek (o istospolnih zvezah) (2003)
 3. Janez Pavel II.
Poslanica za svetovni dan miru 2004, Vedno aktualna naloga: vzgajati za mir (2003)
 4. Janez Pavel II.
Pismu duhovnikom za veliki četrtek 2004 (2004)
 5. Janez Pavel II.
Apostolsko pismo Ostani z nami, Gospod (2004)
 6. Janez Pavel II.
Poslanica za svetovni dan miru 2005 (2004)
 7. Janez Pavel II.
Pismo duhovnikom za veliki četrtek 2005 (2005)
 8. Janez Pavel II.
Apostolsko pismo Hiter razvoj (2005)
 9. Benedikt XVI.
Poslanica za svetovni dan miru 2006 (2005)
 10. Kongregacija za katoliško vzgojo
Navodilo o merilih za presojanje duhovnega poklica (2006)
 11. Benedikt XVI.
Poslanica za svetovni dan miru 2007 (2006)
 12. Benedikt XVI.
Poslanica za svetovni dan miru 2008 (2007)
 13. Benedikt XVI.
Poslanica za svetovni dan miru 2009 (2008)
 14. Benedikt XVI.
Poslanica za svetovni dan miru 2010 (2009)
 15. Benedikt XVI.
Pastirsko pismo irskim katoličanom (2010)
 16. Benedikt XVI.
Ob sklepu duhovniškega leta (2010)
 17. Benedikt XVI.
Poslanica ob svetovnem dnevu miru 2011 (2010)
 18. Benedikt XVI.
Poslanica ob svetovnem dnevu miru 2012 (2011)
 19. 13. redno splošno zasedanje škofovske sinode –
Poslanica božjemu ljudstvu (2012)
 20. Benedikt XVI.
Poslanica ob svetovnem dnevu miru 2013 (2012)
 21. Papež Frančišek
Poslanica ob svetovnem dnevu miru 2014 (2013)
-

-
22. Papež Frančišek
Poslanica ob svetovnem dnevu miru 2015 (2014)
 23. Papež Frančišek
Bula o napovedi izrednega svetega leta *Obličje usmiljenja* (2015).
 24. Papež Frančišek
Poslanica za svetovni dan miru 2016 (2015)
 25. *Skupna izjava papeža Frančiška in Kirila, patriarha Moskve in vse Rusije* (2016)
 26. Papež Frančišek
Apostolsko pismo Usmiljenje in usmiljenja potrebna (2016)
 27. Papež Frančišek
Poslanica za svetovni dan miru 2017 (2016)
 28. Papež Frančišek
Migranti in begunci – Poslanica za svetovni dan miru 2018 (2017)
 29. Papež Frančišek
Poslanica za 52. svetovni dan miru 2019: Dobra politika je v službi miru (2018)
 30. Papež Frančišek
Sklepni govor na srečanju za zaščito mladoletnih v Cerkvi (2019)
 31. Papež Frančišek
Pismo bratom duhovnikom ob 160. obletnici smrti svetega arškega župnika (2019)
 32. Papež Frančišek
Apostolsko pismo Čudovito znamenje (2019)
 33. Papež Frančišek
Poslanica za 53. svetovni dan miru 1. januarja 2020 – Mir kot pot upanja (2019)
 34. Papež Frančišek in Veliki imam Al-Azharja Ahmad Al-Tayyeb, *Dokument o človeškem bratstvu* (2020)
 35. Papež Frančišek
Apostolsko pismo Odprl jim je um (2020)
 36. Papež Frančišek
Poslanica za 54. svetovni dan miru 2021:
Kultura skrbi kot pot miru (2020)
 37. Papež Frančišek
Poslanica starim staršem in starejšim
Jaz sem s teboj vse dni (2021)
 38. Papež Frančišek
Poslanica za 55. svetovni dan miru:
Dialog med generacijami, izobrazba in delo (2022)
 39. Papež Frančišek
Poslanica za 56. svetovni dan miru 1. januar 2023:
Nihče se ne more rešiti sam (2022)
-

ZALOŽBA
DRUŽINA

9 789610 409625
